

HERTOGPOST FEBRUARI 2017

Maandblad van de 's-Hertogenbossche Filatelistenvereniging

29^e jaargang nummer 2

Geachte leden,

Hierbij nodigen wij u uit voor de bijeenkomst op donderdag 23 februari a. s. in zaal 1 van sociaal cultureel centrum 'De Helftheuvel', Helftheuvelpassage 115, 5224 AC te 's-Hertogenbosch. Aanvang 20.00 uur.

Agenda bijeenkomst 23 februari 2017

1. Opening, verslag 26 januari j. l., ingekomen stukken en mededelingen
2. 'Wanneer een land ophoudt te bestaan, begint voor mij een nieuwe verzameling. Polen, 1795–1952', lezing door Flip Lammers (zie pag. 6)
3. Verkoop
4. Verloting
5. Rondvraag
6. Sluiting

In deze Hertogpost o. m.:

- ❖ Société Philatélique L.M.Borneo
- ❖ Snelle Post VII
- ❖ Post van/aan een BN-er (2): Ir. H.H. van Kol
- ❖ Het kan – gelukkig – ook anders
- ❖ Wegens bijzondere omstandigheden ditmaal geen Albumblad

Zie pag. 7 e. v.

VERSLAG VAN DE BIJENKOMST VAN 26 JANUARI 2017

1. Opening: Van harte welkom aan een ieder, zo begint onze voorzitter traditioneel aan het begin van hopelijk weer een gezellige postzegelavond. De eerste van het nieuwe kalenderjaar. We tellen meer dan 70 aanwezigen, en er zijn 64 biedkaarten uitgedeeld. Daaruit kunnen we afleiden dat er straks veel geboden zal worden bij de Wilde Veiling. Voor vanavond hebben zich afwezig gemeld de heren van Nunen, Van Dinther, Verschure, Nabbe en Voestermans. We hopen ze een volgende keer weer te ontmoeten. De voorzitter vraagt naar biedkaart nummer 57: helaas is deze de vorige keer niet ingeleverd. Wie heeft hem? Op het verslag van 15 december 2016 zijn geen op- of aanmerkingen. Aldus vastgesteld. De voorzitter geeft aan Huber van Werkhoven alle complimenten voor het wederom prachtige nummer van onze Hertogpost. Er zijn ook weer twee nieuwe kaarten uit de 'Luchtboogserie' van onze eigen Sint-Jan. En dat brengt ons dan bij het tweede agendapunt van vanavond, het

2. Populair Postzegel Praatje: De zojuist geroemde en genoemde Huber van Werkhoven zal ons in een kort tijdbestek verblijden met zijn bijdrage over: 'De verhuiskaart van 4 cent met een bepaalde bijfranking'. Een inderdaad gezellig praatje met prachtige plaatjes. Huber vermeldt, dat er bij tariefsverhogingen vaak nog veel oude exemplaren van die verhuiskaarten voorradig waren. Dan moest er dus worden bijgefrankeerd. Dat gebeurde soms al op het postkantoor: de postbeambte moest er dan de (in 's-Hertogenbosch wereldberoemde) rode 1-cent zegel bijplakken. Ik zie het al voor me! Later werden er 1 centszegels bijgedrukt.... Totdat het tarief werd verhoogd, en zo ontstonden de mooiste combinaties van frankeringen. Zelfs unieke frankeer-exemplaren, waar onze spreker ook trots op was om die in zijn bezit te hebben. Huber noemt dat zijn 'aparte gevallen'. En in de laatste jaren schoten de tarieven omhoog tot wel 30 cent. Gelukkig maar, anders hadden wij vanavond niet zo'n mooi praatje met plaatjes gehad. Een

**'s-Hertogenbossche Filatelistenvereniging opgericht 8 oktober 1930
Inschrijving Kamer van Koophandel Oost-Brabant, nummer 40216509**

**Secretaris René Kok, Jacq Perkstraat 45, 5242 GA Rosmalen
telefoon 073 – 523 04 79 E-mail: secretaris@hertogpost.nl**

**Redacteur Hertogpost Huber van Werkhoven: tel. 073 – 613 24 38
E-mail: redactie@hertogpost.nl**

**ING rek.nr. NL64 INGB 0001 0879 84
t. n. v. 's-Hertogenbossche Filatelistenvereniging
de jaarcontributie bedraagt binnen Nederland € 35**

**Commissie Nalatenschappen E-mail: veiling@hertogpost.nl
Bibliothecaris tel. 073 – 657 02 29 E-mail: bibliotheek@hertogpost.nl
Website: www.hertogpost.nl E-mail: info@hertogpost.nl**

welgemeend applaus ondersteunt onze waardering. We gaan snel over naar onze beroemde

3. Wilde veiling: we hebben twee rondes van 150 kavels in de aanbidding. Wat me opviel was dat we bijna geen kavels retour hebben zien gaan. Er werd goed verkocht en soms ook flink geboden. Het hoogtepunt was dit keer toch weer het 'Rabobank-koffertje', vol met poststukken. De secretaris viste dit keer helaas achter het net. Ook nog weer eens een keer de complimenten naar onze veilingmeester, die met strakke en snelle hand dit inspannende klusje toch vaardig klaarde. Een mooie opening van het postzegeljaar.

4. De rondvraag: leverde geen vragen op, zodat we om 22.15 uur over kunnen gaan tot

5. De sluiting: Wel thuis aan iedereen en tot de volgende bijeenkomst. Wellicht zijn er nog leden die een handje willen helpen bij de komende Filafair?
René Kok, secretaris.

-0-0-0-

MEDEDELINGEN VAN HET SECRETARIAAT

De **volgende bijeenkomst** van de vereniging is op donderdag 23 maart a. s. om 20 uur in scc De Helftheuvel. Zaal 1 is om 19 uur open.

De **volgende postzegelinstuif/ruilbeurs** van de vereniging is op zaterdag 11 maart a. s. van 10 tot 12.30 uur in scc De Helftheuvel. U kunt de kavels inzien van de maartveiling en niet-verkochte kavels van vorige verkopeningen alsnog kopen.

De **volgende** Bossche Postzegelbeurs **Zoetelief** is op zondag 2 april. In maart slaan we een keer over.

Vorige maand stond in het artikel 'Filatelie voor doe-het-zelvers' ten onrechte te lezen dat in het decembernummer van het Maandblad Filatelie nog niets was terug te vinden over de afschaffing door PostNL van – zoals het officieel heet - het **zelfinkend tuimelstempel**. Dit bleek namelijk wel het geval.

Filatelistenvereniging 'De Bevelanden' organiseert op zaterdag 4 en zondag 5 maart de postzegel- en kaarttentoonstelling **Beflex 2017**. Vergaderen Congrescentrum De Stenge, Stengeplein 1, 4451 CZ Heinkenszand.

**WANNEER EEN LAND OPHOUDT TE BESTAAN,
BEGINT VOOR MIJ EEN NIEUWE VERZAMELING
Polen, 1795 – 1952**

Bij de lezing door Flip Lammers op 23 februari 2017

Polen is een land dat binnen onze vereniging niet veel zal worden verzameld. Aan de hand van voorbeelden zal ik op 23 februari proberen duidelijk te maken dat zo'n verzameling zeker de moeite waard kan zijn.

In de loop van de tijd heb ik mijn verzameling Polen in een aantal hoofdmoten opgedeeld. Dit was vooral gedaan om het overzicht te kunnen blijven bewaren.

Deel-I 1795 – 1914 Geannexeerde gebieden na de Derde Poolse Deling (1795)

Het land Polen wordt in 1795 door Duitsland, Oostenrijk-Hongarije en Rusland onderling verdeeld. Dit Deel I bevat poststukken welke zijn verstuurd binnen de oorspronkelijke Poolse grenzen. Meestal is dit alleen te achterhalen aan de hand van de afstempelingen. In het door Rusland geannexeerde gedeelte werd korte tijd een 'eigen' postzegel uitgegeven. Deze staat in de catalogi.

Deel-II 1914 – 1918 Periode tijdens de Eerste Wereldoorlog

Tijdens de Eerste Wereldoorlog verovert Duitsland het door Rusland geannexeerde gebied. Hierdoor ontstaat er een nieuwe situatie voor het verzamelen, waarbij we de volgende deelgebieden kunnen onderscheiden:

- Postgebiet Oberbefehlshaber Ost
- Russisch Polen / Generaal Gouvernement Warschau
- Stadspostdiensten
- Oostenrijks-Hongaarse gebied

Deel-III 1918 – 1921 De overgangperiode

Aan het einde van de Eerste Wereldoorlog heerst er chaos in grote delen van Europa. Dat geldt zeker voor Polen. De infrastructuur en industrie, maar ook de landbouwgebieden zijn verwoest of volledig leeggeplunderd. Als bij het Verdrag van Versailles wordt bepaald dat Polen weer een zelfstandige staat wordt, krijgt zijn nieuwe regering de haast onmogelijke taak om in deze gigantische puinhoop weer orde te scheppen. Dit is in het uitgiftebeleid van de nieuwe Poolse Postdienst duidelijk terug te vinden. We zien o. a. veel regionale, maar vaak ook lokale uitgften gebruikt worden.

Deel-IV 1921 – 1939 Periode tot de Tweede Wereldoorlog

Na een nogal chaotisch begin, krijgt de Poolse Post het na een paar jaar, gezien de heersende omstandigheden, aardig op de rails. In 1920 verschijnt er de eerste emissie, bestemd voor het gehele land. Maar door voortdurende schaarste aan alles, vinden we bij bepaalde emissies vele papiersoorten, tandingen en kleurverschillen. Ook bij nooduitgften, meestal door middel van opdrukken, gaat lang niet alles vlekkeloos. Een waar eldorado dus voor hen die graag met papiersoorten en tandingen of opdrukfouten bezig zijn.

Deel-V 1939 – 1944 Periode tijdens de Tweede Wereldoorlog

Helaas voor Polen komt op 1 september 1939 alweer een einde aan zijn

onafhankelijkheid. Op die dag valt Nazi-Duitsland Polen binnen en verovert in korte tijd het gehele Poolse grondgebied. De belangrijkste verzamelgebieden zijn dan:

- Postgebied Ost
- Generaal Gouvernement
- Post vanuit en naar diverse kampen
- Poolse officierskampen
- Post van het Getto van Lodz
- Poolse regering in ballingschap

Deel-VI 1944 – 1952 Periode tot de Volksrepubliek

Na de Tweede Wereldoorlog verandert er veel met het land Polen. Het belangrijkste is dat, mede vanwege de bevolkingssamenstelling, het gehele land ongeveer 300 km. naar het westen verschuift. Hierdoor komen in het oosten grote voormalige delen van Polen bij de Sovjet Unie, Wit-Rusland en Oekraïne. Aan de zuidgrens vervallen kleinere delen aan Oostenrijk. Maar vooral, mede door de gevoerde oorlog, verliest Duitsland aan de oostkant een grote strook land aan Polen.

De naoorlogse uitgaven verwijzen, zeker de eerste jaren, naar het recente verleden. Zo komen thema's als bevrijding en wederopbouw regelmatig op postzegels voor. Vanwege de grote inflatie wordt met ingang van 28 oktober 1950 de zloty vervangen door de groszy. Van de ene op de andere dag moesten alle postzegels en postwaardestukken voorzien zijn van de opdruk Groszy. Dit vroeg natuurlijk om problemen. Alleen van de officiële stempels bestaan al 26 versies. Daarnaast zien we een gelijk aantal lokale varianten. Om nog maar te zwijgen over het aantal opdrukken dat men kan scharen onder de noemer vervalsingen en Cinderella's.

U zult begrijpen dat ik lang niet volledig ben geweest, maar daar ligt voor u de uitdaging.

NIEUWS VAN DE BIBLIOTHEEK

Op de bijeenkomst van 26 januari 2017 kreeg uw bibliothecaris vier catalogi van ons lid, de heer Kees de Wit uit Tiel.

Twee zijn thematisch. Een is de Michel Spoorwegen Wereld met los supplement t/m 2010.

De ander is een Stanley Gibbons Scheepvaart 1993. Over de Scheepvaart catalogus hoor ik graag of leden dit uit 1993 stammende boek willen lenen. Als hier geen reactie op komt (bibliotheek@hertogpost.nl) dan mag deze catalogus verkocht worden. Opbrengst is dan voor de vereniging.

Een of beide delen zorgen voor een vijfde rubriek op website en in de leenlijsten, namelijk 'Thematisch'.

De andere twee schenkingen zijn catalogi: Michel Deutschland Junior 2015 en een catalogus Yvert Timbres de France Tome I 2005.

Zodra de catalogi op de website verschijnen kunnen ze worden geleend.

In het verleden hebben verschillende leden catalogi geleend uit de bibliotheek. Helaas hebben we bij onze laatste inventarisatie geconstateerd dat niet alles is teruggebracht.

Misschien heeft u nog een catalogus in uw bezit die toebehoort aan de bibliotheek van de vereniging. Wanneer dit het geval is, wil dan zo vriendelijk zijn deze alsnog terug te bezorgen.

Dank voor uw medewerking.

Marten Tilstra, bibliothecaris.

SOCIÉTÉ PHILATÉLIQUE L. M. BORNEO

ofwel: als je het eenmaal weet...

door Huber van Werkhoven

In mijn verzameling bevinden zich een aantal enveloppen die de 'Société Philatélique L.M. Borneo' rond 1930, in de meeste gevallen per aangetekende post, heeft verstuurd. Ze zijn allemaal fraai gefrankeerd en gingen van 's-Hertogenbosch naar verschillende adressen verspreid in Europa: Italië, Zwitserland en Roemenië. Een ervan zal ik gebruiken in een verzameling die binnenkort zal worden tentoongesteld (afb. 1). Daarom wilde ik nu wel eens weten hoe het eigenlijk zat met die postzegelhandelaar. Want dat L.M. Borneo in postzegels deed, leek me wel duidelijk.

Afb. 1: 's-Hertogenbosch Spoorwegstation 3-4-1931 naar Milaan.

Meneer Borneo was echter onvindbaar. Noch in adresboeken, noch bij het stadsarchief, in de Bossche Encyclopedie of op het internet vond ik enig aanknopingspunt. Heel merkwaardig!

Ik besloot het vraagstuk ten slotte eens van een andere kant te benaderen, van de kant van het adres van de afzender: v.d. Does de Willeboissingel 12. Toen ik op dat adres het klooster van de Kapucijnen aantrof, ging er eindelijk een lichtje branden: Borneo, daar gingen de Kapucijnen als missionaris immers naar toe. Maar dan nóg: wie was toch die 'L.M.'?

Onlangs ontmoette ik de gardiaan van het klooster, broeder Philippus Philippus. Deze wist het meteen: *LMB, van de postzegels*. Maar wat is dat LMB dan wel? *Natuurlijk, het Liefdewerk Missie Borneo!* Broeder Philippus wist zich te herinneren dat omstreeks 1960 diverse studenten op de priesteropleiding van de Kapucijnen te Udenhout ('fraters' werden die genoemd) zich bezighielden met werkzaamheden voor het LMB. En ook weet ik zelf nog uit mijn eigen jeugd, dat we op school postzegels 'spaarden' voor de missie en zilverpapier en aluminium melkflescapsules voor 'de arme heidenkindertjes'.

LIEFDEWERK VAN DE BROKKEN.
GIJ KUNT GEEN GROTE DINGEN DOEN, BEST, DOET DAN DE KLEINE.

● POSTZEGELS.

Werp geen enkele postzegel weg! Waarom ook? Hij kan dienen voor de missie. Ook niet de allergewoonste. En ge moet die postzegels afscheuren, niet afveken! Anders loopt ge gevaar ze te beschadigen. En dat moet niet!! Laat er een stuk papier rondom zitten. Ook niet heel netjes doen: de tandjes er niet afknippen. Ook **niet**: er pakjes van maken van 100 of 50. Laat ze los!! In een doos of in een zak. En... **verzamelt** u zelf postzegels? Vreemde? Hebt u een postzegel-album? Wilt u dat kwijt? Is de liefhebberij over? **Welkom!!** Met huid en haar. Of wilt u uw collectie vergroten, verfraaien, uitbreiden? We kunnen u helpen. Vraag eens prijzen aan of vraag eens een richtzending, of koop eens een enveloppe met 500 of 1000 vreemde, allemaal verschillende zegels!

ADRES: LIEFDEWERK MISSIE-BORNEO,
Capucijnenklooster, UDENHOUT, N.B.

L. M. B.
Verzamelt U postzegels?
Verkrijgbaar:
Pakket met 500 verschillende: 1,00 gld.
Pakket met 1.000 verschillende: 1,95 gld.
ADRES: LIEFDEWERK MISSIE-BORNEO
P. Capucijnen
UDENHOUT, N. B.
GIROMUMMER: 188060.

DAARDOOR HELPT EN STEUNT U DE MISSIE.

Afb. 2: 'Liefdewerk van de Brokken', Borneo Almanak 1938, p. 11.

Graag wilde ik er meer over weten. Broeder Philippus beloofde zijn best voor me te doen. En al snel hielp hij me aan de fotokopie van een bericht in de 'Borneo Almanak' uit 1938 (afb.2) en een artikel uit 1988 over ene 'meneer L.M. Borneo alias Ad Quirijnen'.

Het bericht in de Borneo Almanak laat aan duidelijkheid niets te wensen over wat de bedoeling was. De term 'liefdewerk van de brokken' vraagt echter om enige verduidelijking. Met 'brokken' wordt bedoeld: iets dat overblijft en als je er niets mee doet onder de tafel terechtkomt.

De genoemde Ad Quirijnen sorteerde, naast zijn baan bij het Stoomwezen te Breda, vanaf 1928 meer dan 60 jaar lang (!) postzegels die werden geschonken aan het LMB. Ook stelde hij rondzendboekjes samen. De kapucijnen zelf stonden voor de verkoop naar buiten; daar had Ad niet veel mee van doen. Als dank voor zijn vele werk mocht hij zich vanaf 1968 medebroeder noemen. En inderdaad heeft hij beleefd – ik ben niet de enige die deze vergissing heeft gemaakt – dat er in het klooster een brief arriveerde geadresseerd aan 'Meneer L.M. Borneo'.

Broeder Philippus zal navragen of er ook in het archief van de Kapucijnen nog materiaal aanwezig is over het LMB. Zo ja, dan krijgt dit artikel wellicht een vervolg.

Rest mij te vertellen dat in mijn eigen verzameling de oplossing sluimerde van het aanvankelijke raadsel over L.M. Borneo. Op de achterzijde van een brief uit 1920 van 's-Hertogenbosch naar Eindhoven zit een sluitzegel (afb. 3) geplakt met de tekst: *Verzamel brokken voor het LIEFDEWERK "MISSIE – BORNEO" P.P. Capucijnen 's-Bosch.*

Afb. 3: Sluitzegel uit 1920.

Pater Kapucijn en arbeiders in een rubbertuin van de Missie op Borneo.

Vanaf 1905 waren Nederlandse Kapucijnen werkzaam op Borneo. Het was geen gemakkelijk gebied. Er werden vele talen en dialecten gesproken, in de kustgebieden breidde de Islam zijn invloed uit en de bevolking bestond uit verschillende groepen: Dajaks in het binnenland, Maleiers, Chinezen en Europeanen in het kustgebied.

In 1938 waren in West-Borneo 47 priesters, 50 broeders en 119 zusters werkzaam. Ze wijdden zich aan pastoraal- en missiewerk, onderwijs en gezondheidszorg.

Bij een jongensweeshuis hadden de Kapucijnen een melkerij met zo'n 60 koeien. Dit busje diende onder andere voor het transport van de melkbussen.

GEZOCHT: VRIJWILLIGERS VOOR DE FILAFAIR

Donderdag 16 maart vanaf 13:00u opbouw van tentoonstellingskaders en standmateriaal
vanaf 18:00u inhangen verzamelingen en ontvangst van standhouders

Vrijdag 17 maart vanaf 8:30u – 10:00u ontvangst van standhouders
vanaf 9:30u – 17:00u ontvangst bezoekers

Zaterdag 18 maart vanaf 9:30u – 16:00u ontvangst bezoekers
vanaf 16:00u afbraak kadermaterial

Heeft u tijd en wilt u helpen, ook al is het voor een paar uur

Meld u aan bij de voorzitter of via info@filafair.nl.

Zijn mobiele telefoonnummer tijdens de Filafair is 06-53769350.

-0-0-0-

FILAFAIR... 2017 'S-HERTOGENBOSCH

Postzegelbeurs met propaganda postzegeltentoonstelling.

Kunst met postzegels, nog nooit in deze omvang getoond!

Speciale 'Bossche postzegels' met als thema:

**de gebrandschilderde ramen van de kathedrale Basiliek van
St. Jan te 's-Hertogenbosch**

**Voor het eerst sinds vele jaren weer te zien: bladen uit het
falsificatenalbum van de 's-Hertogenbossche**

Filatelistenvereniging

*

**Maaspoort Sports & Events, Marathonloop 1
5235 AA 's-Hertogenbosch**

*

Openingstijden voor publiek:

Vrijdag 17 maart vanaf 10:00u – 17:00u

Zaterdag 18 maart vanaf 10:00u – 16:00u

Entree € 5,00, gratis parkeren

Vrijwilligers: vrij entree beide dagen!

POST VAN/AAN EEN BN-ER (2)

Ir. H.H. van Kol

door Han de Bruin

Een tijdje geleden kwam ik in het bezit van een briefkaart, op 13 oktober 1902 verzonden door H. van Kol uit Princenhage (Breda) aan de heren Scheurleer en Zonen aan de Spuistraat te Den Haag.

Briefkaarten gericht aan Scheurleer en Zonen tref je wel vaker aan. Dit Haagse bankierhuis was namelijk gedurende ruim een eeuw de huisbankier (1804-1932) van het koningshuis en ook veel rijke Haagse families. De kaart is blijkens de poststempels ook dezelfde dag bezorgd. Kom daar nu maar eens om.

De inhoud van de boodschap was interessanter: of de bank maar even 400 gulden in 'klein papier' onder verzekerd couvert wil versturen aan zijn echtgenote, mevrouw N. van Kol. Het bedrag van 400 gulden was in die tijd een klein vermogen, dus dan rijst onmiddellijk de oer-Hollandse vraag: wie is die man en waar doet hij het van?

Achter H. van Kol blijkt Hendrikus Hubertus van Kol (Eindhoven 1852 – Aywaille 1925) schuil te gaan, ook wel bekend als Henri van Kol. Hij is met recht een socialist van het eerste uur te noemen. In 1870 werd na een

volksopstand in Parijs door ontevreden arbeiders en soldaten de zogenaamde Commune van Parijs opgericht (www.commune1871.org). Toen deze Commune in 1871 werd aangevallen door het geregelde bestuur, trok Van Kol naar Parijs om te vechten aan de zijde van de communards. Voor hij arriveerde, bleken die echter al verslagen te zijn. In datzelfde jaar liet hij zich inschrijven als lid van de Haagse sectie van de Eerste Internationale. Hij woonde in september 1872 het congres van de Internationale in Den Haag bij en trad in de stad als tolk en gids voor Karl Marx op. Van Kol studeerde tussen 1870 en 1875 aan de Polytechnische School te Delft waterbouwkunde met de aantekening B (voor werken in 'de Oost').

In 1876 trok hij naar Nederlands Oost-Indië, waar hij als waterstaat ingenieur werkte. Daar ontmoette hij ook zijn toekomstige vrouw Nellie Porreij, die ook sociaal geëngageerd was.

Ze trouwden in 1883. Van Kol werd door zijn werk en met name zijn investeringen in een koffieplantage (waarin ook Domela Nieuwenhuis participeerde!) een vermogend man en kon gaan rentenieren.

In 1892 keerde hij naar Europa terug en zette zijn vermogen in voor de socialistische zaak. In 1894 was hij samen met elf anderen (waaronder Troelstra) oprichter van de SDAP, de voorloper van de huidige PvdA. In 1897 kwam hij in de Tweede Kamer, waar hij voor de SDAP woordvoerder koloniale zaken werd en zich fel keerde tegen de Atjeh-oorlog.

HET VOLK

Zondagsblad HET VOLK 9 november 1902. DE NOTA-VAN KOL.

Hij bleef Kamerlid tot 1909. Van 1913 tot 1924 was hij Eerste Kamerlid. In 1918 nam hij stelling tegen de revolutiepoging van Troelstra. Van Kol was een

internationaal gericht en bereisd man en maakte onder andere in 1915 op verzoek van de regering een studiereis naar Japan.

In 1902, het jaar waarin de briefkaart verzonden is, woonde Van Kol met zijn vrouw Nellie in Princenhage op het adres Steenweg 365 (de tegenwoordige Haagweg), in een nog steeds zeer fraaie villa. Volgens het bevolkingsregister heeft hij zich daar op 19 september 1898 ingeschreven, en is hij met zijn gezin op 10 september 1914 naar Voorschoten vertrokken.

Zijn huwelijk met Nellie Porreij heeft uiteindelijk niet stand gehouden en is in 1919 ontbonden. Van Kol ging samenwonen met een Japanse weduwe, Otawa Tomi in Aywaille (B). In 1925 overleed Van Kol aan de gevolgen van een auto ongeluk.

Van Kol heeft ten slotte zelf weer een beroemde nazaat (een andere categorie BN-er) gehad: zijn kleinzoon, de in 2015 overleden Heinz Polzer. Deze is bekender onder de naam Drs. P., die als tekstdichter prachtige humoristische liedjes heeft gemaakt als 'Dodenrit' (*Trojka hier, trojka daar*), 'Veerpont' (*Heen en weer*) en 'Knolraap en lof, schorseneren en prei'.

Bronnen: www.parlement.com ; www.socialhistory.org/bwsa ;
<https://stadsarchief.breda.nl>

-o-o-o-

Pzh West Brabant

*Prins Bernhardstraat 13
4793 CT Fijnaart*

*Tel.nr. 0168-462641
E-mail: pzhwestbrabant@home.nl*

RUIME SORTERING POSTZEGELS VAN VEEL EUROPESE LANDEN
(o. a. gespecialiseerd in Nederland, Duitsland, Zwitserland en Frankrijk)
OOK EEN UITGEBREIDE STOCK VAN O. A. AUSTRALIË

Op de donderdagse verenigingsavonden ben ik altijd aanwezig.
Indien u geïnteresseerd bent in een bepaald gebied kunt u mij dit laten weten. Ik breng dan het gevraagde voor u mee.
Ook altijd een ruime keuze in 5-centsboeken. Tevens behandeling van mancolijsten.

SNELLE POST 7

Doorzending per expresse
door Adam van der Linden

Machtiging hield in dat de geadresseerde (= de oorspronkelijke afzender) het normale port voor zijn rekening nam. Rechten voor bijvoorbeeld spoedbestelling behoorden daar niet toe. Voor elk machtigingsstuk moest hij (tot 1-4-1957) nog 1 cent boven het port betalen.

Machtiging, ofwel antwoordstuk, op 4 oktober 1939 per expresse naar Gouda verzonden. De afzender voldeed het expresserecht met de Veth-zegel van 10 cent; de geadresseerde het normale port van 5 cent (sinds 1-9-1937) en het machtigingsrecht van 1 cent (sinds 2-9-1929) met de portzegel van 6 cent (70B).

Machtigingsstuk op 6 oktober 1941 van Lobith naar Nijmegen verzonden. Hoewel een expressestrookje op de brief was geplakt, was het expresserecht niet voldaan. Dus bleef de expressebestelling uit.

Het port voor een brief van dubbel gewicht van 10 cent (sinds 20-8-1940) en 1 cent machtigingsrecht werd voldaan met de portzegels van 1 cent (45B) en 5 cent (55B).

-0-0-0-

NIEUWE VEILINGKAVELS ZIJN WELKOM!

Het afgelopen jaar waren de maandelijkse veilingen erg succesvol. Voor zowel kopers, inzenders als voor de vereniging is een goede veiling waardevol. Voor de komende veilingen is de veilingmeester op zoek naar goede kavels. Het maken van kavels en deze inbrengen op de veiling is een leuke manier om een overvloedig deel van uw verzameling van de hand te doen. De maandelijkse verenigingsveilingen zijn een mooie gelegenheid voor alle leden om onze hobby een extra dimensie te geven. Heeft u zegels, albums of ander filatelistisch materiaal, kijk dan op de website hoe u veilingkavels kunt aanbieden. Of vraag informatie aan de veilingmeester.

HET KAN – GELUKKIG - OOK ANDERS

door Marc Snoeren

In het januari 2017 nummer van onze Hertogpost behandelde redacteur Huber van Werkhoven in een uitgebreid artikel de afschaffing van de handstempels. Althans, hij beschreef de bijna halsbrekende toeren die hij uithaalde op oudejaarsdag 2016 en de eerste dagen van het nieuwe jaar 2017 om de 'laatste-dag-stempels' te halen. Vanaf 1 januari 2017 zullen immers onze postzegels - al dan niet letterlijk - vernietigd worden door een balpen. Het laatste woord (b)lijkt hierover nog niet te zijn geschreven.

Bij dat artikel wordt het eerste handstempel uit 1829 afgebeeld, maar in die periode waren er nog geen postzegels. Hoe dacht 'de directie van PostNL' (destijds: de minister van financiën) erover in 1851, vlak voor het verschijnen van de eerste Nederlandse postzegels?

Bij Circulaire 447 van 24 november 1851 is gevoegd: *Instructie voor de Directeuren en verdere beambten der Postkantoren, omtrent de uitgifte, het gebruik en de verantwoording der Postzegels*. Paragraaf VII *Van de overstempeling der Postzegels* beschrijft hoe de 'directie' er toen over dacht.

Artikel 57 luidt: *De overstempeling geschiedt met den gewonen Franco stempel van het Postkantoor, doch afgedrukt met zwarten boekdrukkers inkt, van eene goede hoedanigheid.*

De tussenzin *doch afgedrukt met zwarten boekdrukkers inkt* is tussengevoegd omdat tot de invoering van postzegels, de met contant geld gefrankeerde brieven moesten worden gestempeld met het *gewonen Franco stempel* in blauwe inkt.

Afb. 1: Stempels eerste emissie.

Artikel 59 luidt: *De franco-stempel wordt op het postzegel geplaatst en met zorg afgedrukt, zoo dat de naam van het kantoor en de dagteekening duidelijk leesbaar zijn. (...).* De toenmalige 'directie van PostNL' gaf cachet aan de postbeambte. Het afstempelen **met zorg!** Filatelisten waren er nog niet, dus voor hen hoefde het -toen- niet. Afbeelding 1 toont zo'n met zorg afgedrukt stempel.

We maken nu een enorme sprong in de tijd, en belanden weer in de letterlijke waan van de dag. Op pagina 23 beeldde Huber een envelop af waarvan de zegels, in overeenstemming met de nieuwe instructie, met balpen vernietigd zijn.

Gelukkig kan het anders, tenminste in Denemarken. Begin december vorig jaar had ik enkele zegels gekocht bij iemand uit Denemarken. Blijkbaar was hij een echte verzamelaar. Nadat ik mijn aankopen had afgerekend, verzond deze Deense verkoper op 7 december 2016 de zegels in een gewone envelop, maar hij plakte er een extra opvallend briefje over de zegels (afb. 2). De Deense tekst op dat briefje luidt: *Frimærkerne bedes let stemplet til samlerbrug*.

Afb. 2.

Ik spreek geen woord Deens, dus heb ik google translate geraadpleegd en deze vertelde mij dat de letterlijke vertaling luidt: *de stempels behagen gemakkelijk postzegelverzamelaar*. Mooi Nederlands is dit niet echt, maar ik concludeer dat er vrij vertaald zegels *mooi stempelen want die zijn voor een postzegelverzamelaar* staat.

Maar zelfs als een analfabetische Deense postbeambte de brief zou ontvangen, maakt de verzender met een tekeningetje op het briefje duidelijk hoe hij de stempels op de zegels graag ziet!

Afb. 3.

De envelop is prachtig gestempeld (afb. 3). Als deze in 2017 bezorgd zou zijn gelijktijdig met een 'poststuk nieuwe stijl', dan moet bij de postbezorger het schaamrood op de kaken hebben gestaan.

Ik heb deze toegevoegd aan mijn streekverzameling Udenhout, waarin het een zeer gewaardeerd plaatsje krijgt. En om de envelop nog meer eer te geven, plaats ik op hetzelfde albumblad een met balpen vernietigd poststuk uit Nederland.

-0-0-0-

NIEUWE EMISSIE

20 februari: Posteurop: Nederlandse kastelen.

velletje van 10 met 2 x 5 gelijke postzegels

RONDZENDDIENST

Nieuwe rondzendboekjes (de omlooptijd gaat snel!) zijn weer welkom.

Wim Rovers, directeur rondzenddienst. telefoon 073 532 54 40

e-mailadres: rondzenddienst@hertogpost.nl

VERKOPING DONDERDAG 23 FEBRUARI 2017

kavel	omschrijving	cat.	kwal.	cat.prijs €	inzet €
2.001	Nederland 1 t/m 3	NVPH	o	€ 250,00	€40,00
2.002	Nederland 2 in strip van 3	NVPH	o	€400,00	€80,00
2.003	Nederland 4 t/m 6	NVPH	o	€150,00	€25,00
2.004	Nederland 7 t/m 12	NVPH	o	€403,00	€60,00
2.005	Nederland 19 t/m 24 + 26, 27	NVPH	o	€60,00	€6,00
2.006	Nederland 19 t/m 29	NVPH	o	€315,00	€46,00
2.007	Nederland 34 t/m 43	NVPH	o	€75,00	€7,50
2.008	Nederland 34 t/m 44	NVPH	o	€175,00	€26,00
2.009	Nederland 45 t/m 48	NVPH	o	€800,00	€100,00
2.010	Nederland 46C	NVPH	o	€80,00	€8,00
2.011	Nederland 56 t/m 76	NVPH	o	€43,90	€4,50
2.012	Nederland 77 t/m 80	NVPH	x/o	€962,50	€100,00
2.013	Nederland 90 t/m 101	NVPH	x	€1.560,00	€300,00
2.014	Nederland 105	NVPH	o	€125,00	€13,00
2.015	Nederland 136 t/m 138	NVPH	x	€160,00	€30,00
2.016	Nederland 166 t/m 168 + 199 t/m 202 + 208 t/m 211	NVPH	o	€25,50	€4,00
2.017	Nederland 265, 266 en 269	NVPH	x	€46,00	€4,50
2.018	Nederland 270 t/m 273	NVPH	o	€22,50	€4,00
2.019	Nederland 332 t/m 345 + 332v t/m 337v	NVPH	xx/x	€36,00	€3,50
2.020	Nederland 332 t/m 349	NVPH	o	€109,30	€11,00
2.021	Nederland 474 t/m 486	NVPH	xx	€110,00	€15,00
2.022	Nederland 518 t/m 533	NVPH	xx/x	€330,00	€40,00
2.023	Nederland 563 t/m 567 + 596 t/m 600	NVPH	o	€27,00	€3,50
2.024	Nederland kinderzegels 1955, 1956 en 1957	NVPH	o	€32,00	€3,50
2.025	Nederland 886 t/m 888 + V886 t/m V888	NVPH	xx/o	€81,75	€10,00
2.026	Nederland R 86 t/m R89	NVPH	o	€35,00	€5,00
2.027	Nederland R 90 t/m R93	NVPH	o	€50,00	€7,50
2.028	Nederland R 94 t/m R97	NVPH	o	€45,00	€6,50
2.029	Nederland D1 t/m D8	NVPH	x	€225,00	€36,00
2.030	Nederland D9 t/m D15	NVPH	o	€62,50	€6,50
2.031	Nederland D16 t/m D19	NVPH	o	€40,00	€4,00
2.032	Nederland D20 t/m D26	NVPH	o	€27,00	€3,00
2.033	Nederland 42 postzegelboekjes	NVPH	xx	€182,50	€23,00
2.034	Nederland FDC 12, 20 en 22 met adres	NVPH		€67,00	€6,00
2.035	Nederland FDC 64 -144 in album	NVPH			€9,00
2.036	Nederland en overzee 27 FDC's				€9,00
2.037	Nederland en overzee 35 FDC's				€9,00

2.038	Nederland 50 enveloppen				€40,00
2.039	Nederland 106 W enveloppen				€100,00
2.040	Nederland postwaardestukken				€5,00
2.041	Nederland 1852 t/m 1979 in DAVO album		xx/x/ o		€7,50
2.042	Nederland 1980 t/m 1995 in DAVO album		xx		€4,00
2.043	Nederland DAVO album				€10,00
2.044	Nederland in De Post album		xx/x/o		€50,00
2.045	Nederland 430 blokken van 4		xx		€120,00
2.046	Nederland blokken en velletjes		xx		€30,00
2.047	Nederland blokken en velletjes in bordeaux insteekboek		xx/o		€85,00
2.048	Nederland persoonlijke postzegels		xx		€28,00
2.049	Nederland brief van 's-Hertogenbosch naar Brussel				€7,00
2.050	Nederland bewijs Nederlandsschap met zegel				€2,00
2.051	Nederland in blauw insteekboek		o		€4,00
2.052	Nederland in blauw insteekboek		xx/x		€12,00
2.053	Nederland in bruin insteekboek		xx/x/o	hcw	€50,00
2.054	Nederland in zwart insteekboek	NVPH	xx/x/o	hcw	€50,00
2.055	Nederland mapjes en kaarten in blauw insteekboek		xx		€7,00
2.056	Nederland mapjes en losse zeges		xx		€20,00
2.057	Nederland allerlei	NVPH	o	€81,30	€5,00
2.058	Nederland doos afgeweekt				€2,50
2.059	Nederland veel nominaal in zwarte map		xx/o		€100,00
2.060	Nederland perfin catalogus				€8,00
2.061	Nederland catalogus 2012				€5,00
2.062	Nederland en overzee in groen insteekboek		xx/x/o		€15,00
2.063	Nederland en overzee in twee rode insteekboekjes		x/o		€3,00
2.064	Nederland en overzee				€4,50
2.065	Afrika in 7 stockboeken				€15,00
2.066	Afrika in blauw insteekboek		xx/x/o		€3,00
2.067	Amerika zegels op albumbladen				€10,00
2.068	Australië 700 verschillende zegels		o		€9,00
2.069	Australië in stockboek				€4,00
2.070	Auto's 34 zegels op insteekblad				€4,00
2.071	België 3636 t/m 3660 zegels uit blok 143	OBP	xx	€30,00	€12,00
2.072	België 488 t/m 495 + 716 t/m 724 op herdenkingsbladen	OBP	o	€48,00	€6,00
2.073	België Blok 15 op herdenkingsbladen	OBP	o	€70,00	€8,50

2.074	België insteekboek				€8,00
2.075	België zegels op albumbladen				€7,50
2.076	Berlijn in stockboekje	Michel	xx	€283,90	€25,00
2.077	Burundi 20 Paas en Kerstvelen		o		€10,00
2.078	Canada en Nieuw Zeeland in stockboek				€4,00
2.079	Cuba zegels en poststukken				€10,00
2.080	Curaçao en Ned. Antillen		xx/x/o		€45,00
2.081	DDR 1300 verschillende zegels in paars insteekboek		o		€12,00
2.082	Dieren op insteekblad				€4,00
2.083	Duitsland Bundespost 116	Michel	xx	€80,00	€5,00
2.084	Duitsland Bundespost 173 t/m 176	Michel	o	€100,00	€10,00
2.085	Duitsland diverse o.a. FDC en kaarten				€10,00
2.086	Duitsland diverse op 5 kaarten			hcw	€25,00
2.087	Duitsland Reich 496 Zeppelin 1933	Michel	o	€500,00	€60,00
2.088	Engelse koloniën		xx		€20,00
2.089	Estland boekje		x/o		€15,00
2.090	Europa in bruin insteekboek		xx/x/o		€15,00
2.091	Europa in groen insteekboek		xx/x/o		€2,00
2.092	Finland in stockboekje	Michel	xx	€108,90	€9,00
2.093	Freistadt Danzig tussen 15 en 168	Michel	xx/x		€5,00
2.094	Israël 150 zegels op bladen				€2,50
2.095	Italië 34 zegels op insteekblad		x		€4,00
2.096	Italië 35 FDC's				€3,50
2.097	Libanon 34 zegels op insteekblad				€2,50
2.098	Midden en Zuid Amerika in bruine ringmap		xx/x/o		€6,00
2.099	Midden oosten stockboek				€4,00
2.100	Midden oosten stockboek				€3,00
2.101	Motief in insteekboek				€6,00
2.102	Nieuw Zeeland 360 verschillende zegels		xx/x/o		€3,50
2.103	Overzeese gebieden NL op albumbladen		xx/x/o		€15,00
2.104	Overzeese gebiedsdelen in insteekboek				€10,00
2.105	Polen 190 blokken en stroken van 4		o		€25,00
2.106	Rusland blokken in stockboek				€4,00
2.107	Scouting 34 zegels op insteekblad				€2,50
2.108	Servië Rusland en Roemenië		x/o	hcw	€25,00
2.109	Spanje 1000 verschillende zegels		o		€6,00
2.110	Spanje in insteekboek				€7,00
2.111	Suriname 156 FDC's				€65,00

2.112	Suriname FDC's 1959-1975			€22,00
2.113	Suriname presentatiemapjes	xx		€35,00
2.114	USA in 5 stockboeken	o		€4,00
2.115	Wereld 1000 zegels en 100 zegels Egypte in kistje	o		€5,00
2.116	Wereld 13 enveloppen	o		€2,00
2.117	Wereld 20 insteekkaarten met veel sport	xx/o		€4,00
2.118	Wereld 2000 zegels	o		€5,00
2.119	Wereld album			€9,00
2.120	Wereld album			€9,00
2.121	Wereld album			€9,00
2.122	Wereld in blauw/groen insteekboek	xx/x/o		€2,00
2.123	Wereld in bruin insteekboek	o		€4,00
2.124	Wereld in groen insteekboek	xx/x/o		€3,00
2.125	Wereld in rood insteekboek	xx/x/o		€3,00
2.126	Wereld in rood insteekboek	o		€2,00
2.127	Wereld in rood stockboek	o		€8,00
2.128	Wereld in blauwe ringband	o		€4,00
2.129	Wereld in rode ringband	o		€6,00
2.130	Wereld meestal dieren	xx/x/o		€20,00
2.131	Wereld motief in 4 albums	xx/x/o		€20,00
2.132	Wereld o.a. Thailand en Indonesië op bladen			€20,00
2.133	Wereld Olympische spelen	xx/x/o		€12,00
2.134	Wereld paarden	xx/x/o		€10,00
2.135	Wereld vogels	xx/x/o		€15,00
2.136	Wereld vogels	xx/x/o		€50,00
2.137	Zuid-Amerika in groen insteekboek	xx/x/o		€4,50
2.138	Zuid-Amerika in stockboek			€3,00
2.139	Zwitserland 1976 t/m 2007			€10,00
2.140	Zwitserland 34 kaarten			€5,00
2.141	Zwitserland in Safe album			€25,00
2.142	Diversen in 3 insteekboeken			€3,00
2.143	Diversen doos met veel zegels			€3,00
2.144	Diversen insteekboek Kerstzegels			€30,00
2.145	Diversen op bladen			€7,50
2.146	Diversen snuffeldoos			€10,00
2.147	Diversen snuffeldoos			€4,00
2.148	Diversen snuffeldoos met veel zegels			€5,00
2.149	Diversen verrassingsdoos			€5,00
2.150	Diversen Watermerkzoeker			€2,50

Om nieuwe kavels in te leveren en voor uw schriftelijke koopopdracht neemt u contact op met Daan van Os, Goudplevier 29, 5221 GT Engelen.
E-mailadres: veiling@hertogpost